

Література:

1. Проект Закону України «Про саморегулівні організації» реєстр. № 4841 від 23 липня 2010 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: search.ligazakon.ua/I_doc2.nsf/link1/NT0330.html.
2. Проект Закону «Про фахові саморегулівні та самоврядні об'єднання» реєстр. № 4841-1 від 10 вересня 2009 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id...35867.
3. Гончаренко О. М. Конституційні засади саморегулювання господарської діяльності / О. М. Гончаренко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2016. – № 1. – С. 28-36.
4. Гончаренко О. М. Принципи саморегулювання господарської діяльності / О. М. Гончаренко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. Випуск 39. – Том 1. – С. 81-84.
5. Щербина В. С. До питання щодо принципів господарського права / В. С. Щербина // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. – 2014. – № 1. – С. 82-95.
6. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 № 1087-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 5. – Ст. 35. – [зі змін. та допов.].
7. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 № 2908-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст. 101. – [зі змін. та допов.].
8. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 № 1160-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 9. – Ст. 79. – [зі змін. та допов.].

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Кулак Н. В.

*кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри приватного та публічного права
факультету підприємництва та права*

Київського національного університету технологій та дизайну

Активізація напрямків діяльності, пов'язаних із інноваційним розвитком викликано підвищенням кількісних і якісних показників наукових досліджень, потребою створення нових, більш дієвих, форм підприємницького менеджменту та процесами глобалізації, що відбуваються на сучасному етапі в усіх сферах економіки.

Роль держави у створенні сприятливого клімату для розвитку інноваційних процесів завжди є керівної, тому особливої актуальності набуває дослідження питань нормативно-правового регулювання сфери інноваційної діяльності.

Аналіз останніх наукових робіт і публікацій, пов'язаних із дослідженнями питань нормативно-правового регулювання інноваційної діяльності свідчить про те, що ці питання досі не є остаточно вирішеними.

Аналізом питань нормативно-правового забезпечення сфери інноваційної діяльності займаються у своїх дослідницьких роботах, Д.Є. Висоцький, М.В. Волинкіна, Д.В. Задохайло, В.К. Мамутов, Н.О. Матвійчук-Соскіна, О.П. Орлюк, Ю.Є. Отаманова, О.А. Подопрігора, А.В. Тодосійчук, та інші.

На думку науковців нормативно-правова база, яка забезпечує сферу інноваційної діяльності носить фрагментарний характер. Причина такого становища в тому, що нормативно-правові акти на сучасному етапі покликані вирішувати окремі нагальні питання які виникають у різних сферах господарської діяльності, а також у тому, що сфера інноваційної діяльності розвивається стрімко, а законодавча гілка влади реагує на ці зміни дуже повільно. Це призводить до того, що нормативно – правова база сфери інноваційної діяльності не носить дієвого характеру.

Таблиця 1

**Основні нормативно-правові акти України,
які регламентують інноваційну діяльність**

№	Нормативно-правовий акт	Стаття	Зміст
Кодекси			
1	Господарський кодекс України	Глава 34 Статті 325, 326, 327, 328, 329, 330,331	Визначено: поняття інноваційної діяльності; види інноваційної діяльності; форми інвестування; форми і шляхи державного регулювання інвестиційної діяльності; система державних гарантій інноваційної діяльності; основні засади державної експертизи інноваційних проєктів; поняття та зміст договору на створення і передачу науково-технічної продукції який використовується для виконання інноваційних розробок на замовлення суб'єкта інноваційної діяльності з метою їх наступної реалізації.
2	Цивільний кодекс України	Глава 62	Виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Регулювання договірних відносин, що складаються в процесі виконання таких робіт, в т. ч. розробки інноваційних проєктів
Закони України			
№	Нормативно-правовий акт	Дата прийняття	Зміст
3	«Про інвестиційну діяльність»	18.09.1991р.	Закріплено поняття інноваційної діяльності як однієї з форм інвестиційної діяльності.
4	«Про наукову і науково-технічну діяльність»	13.12.1991 р.	Віднесення інноваційної діяльності до науково-технічної діяльності.

5	«Про наукову і науково-технічну експертизу»	02.10.1995 р.	Визначає основні засади проведення науково-технічної експертизи, включаючи експертизу інноваційних програм та проектів.
6	«Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків»	16.07. 1999 р.	Регулює особливості здійснення інноваційної діяльності.
7	«Про інноваційну діяльність»	04.07.2002 р.	Забезпечує правове регулювання комерційної інноваційної діяльності, в т.ч.: дає визначення основним поняттям (інновацій, інноваційної діяльності, інноваційного продукту, інноваційної продукції, інноваційного проекту, інноваційної інфраструктури, суб'єктів інноваційної діяльності, інноваційного підприємства, об'єктів інноваційної діяльності – статті 1, 4, 5, 14-16), закріплює принципи державної політики у сфері комерційної інноваційної діяльності (ст. 3), основні засади державного регулювання в цій сфері (статті 6–12), визначає правовий режим інноваційних проектів (статті 12-13) та заходи щодо стимулювання інноваційної діяльності (статті 17-22);
8	«Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»	16.01.2003 р	закріплює визначення понять пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, їх видів (стратегічні та середньострокові), основних засад їх формування, експертизи, затвердження, механізму їх реалізації та моніторингу.

№	Нормативно-правовий акт	Номер, дата прийняття	Зміст
---	-------------------------	-----------------------	-------

Підзаконні акти

9	Указ Президента України «Про фінансову підтримку інноваційної діяльності підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави»	20.04.2004 р.	Передбачено спрямування частини коштів (не менш як 10%) отриманих від приватизації державного майна, на фінансову підтримку інноваційної діяльності стратегічно важливих для економіки та безпеки України підприємств.
10	Постанова КМУ «Про Концепцію державної підтримки розвитку малого підприємництва»	№ 404 від 03.04.1996р.	Передбачається низка заходів стимулювання малого підприємництва, в т.ч. і за рахунок сприяння інновацій.
11	Постанова КМУ «Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування	№ 549 від 22.05.1996 р.	Закріплюється поняття інноваційних структур, їх види, порядок створення та реєстрації, джерела їх фінансування тощо.

	технопарків та інноваційних структур інших типів»		
Міжнародно-правові акти			
12	Угода про науково-технічне співробітництво в межах СНД	13.03.1992 р.	Порядок співробітництва.
13	Угода про підтримку і розвиток малого підприємництва в державах – учасниках СНД	24.09.1993 р.	Угоду ратифіковано із застереженнями Законом № 582-XIV від 08.04.1999р.
14	Угода. для держав – учасниць СНД	24.12. 1993 р.	Про міждержавну експертизу проектів будівництва, які становлять взаємний інтерес.
15	Угода між Україною та Європейським Співтовариством	16.06 .1994 р.	Про наукове і технологічне співробітництво Угоду ратифіковано Законом № 368-IV від 25.12.2002р.
16	Угода між Урядом України, Урядом Російської Федерації та Кабінетом Міністрів Республіки Білорусь	17.10. 1994 р.	Про співробітництво і кооперацію в галузі створення і виробництва хімічних волокон і технологічного обладнання для їх випуску.

Створення нормативно-правової бази забезпечення сфери інноваційної діяльності можна умовно поділити на три етапи.

Перший етап – 1991-1998рр. Відбувається прийняття Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Активно функціонує Державний інноваційний фонд України. У сфері інноваційної діяльності впроваджуються податкові пільги.

Другий етап – 1999-2007рр. відбувається скасування податкових пільг сфери інноваційної діяльності, влада переходить до політики іноземного кредитування промислових сфер. Відбувається прийняття Закону України «Про інноваційну діяльність» (2002 р.), Закону України «Про державне регулювання у сфері трансферу технологій» (2006 р.), які спрямовані на створення механізму розвитку інноваційної сфери.

Третій етап 2008 – нинішній час. Ухвалення ряду концепцій і програм, спрямованих на розвиток науки та інновацій. Активізація суспільних дискусій, та обговорення перспектив розвитку на державному рівні, прийняття рішень про фінансову державну підтримку сфери інноваційної діяльності. Але незважаючи на розгалужену систему правових актів, цілісна система законодавства сфері інноваційної діяльності відсутня.

Аналіз змін, внесених до нормативно-правових норм сфери інноваційної діяльності свідчить про те, що нормативно-правова база зазнає постійних змін, оскільки в процесі її формування одні нормативно-правові акти приймаються,

інші відмінюються, або їх положення знаходять своє відображення в інших нормативно-правових актах, що спотворює єдність системи, та унеможлиблює стабільну роботу сфери інноваційної діяльності.

Виходом із ситуації має стати державна політика гармонізації законодавчого поля інноваційної діяльності, введення податкових пільг та створення системи фінансування інноваційних проєктів.

Література:

1. Конституція України. Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Аналіз стану правового регулювання в інвестиційній сфері України свідчить про те, що інвестиційне законодавство потребує подальшого вдосконалення, адже незважаючи на розгалужену систему правових актів, говорити про цілісну і взаємоузгоджену систему законодавства наразі передчасно.
2. Національне законодавство у сфері регулювання інвестиційної діяльності нестабільне, нормативно-правова база зазнає постійних змін, оскільки в процесі її формування одні нормативно-правові акти приймаються, інші відмінюються, або їх положення знаходять своє відображення в інших нормативно-правових актах. – К.: ПресаУкраїни, 1997.
3. Закон України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності» від 12 грудня 1991 р. №1977-XII//ВВР.-1992. -№12.
4. Концепція науково-технічного та інноваційного розвитку України// Голос України. – 1999. – 3серпня.
5. Закон України «Про інноваційну діяльність» № 40-IV від 04.07.2002 р. (редакція від 23.06.2010р).
6. Закон України «Про інвестиційну діяльність» (із змінами, внесеними згідно з Законами України у 1991-2005 рр.// Голос України. -1991. -21 листопада.
7. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» // ВВР. -2003. -№13.
8. Закон України «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків»//Голос України. -2006.-3 лютого.
9. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», № 1977 –XII від 13.12.1991 р. (редакція із змінами від 06.01.2011 р.).
- 10.Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу», № 51/95-ВР від 10.02.1995 р. (редакція із змінами від 03.03.2006 р.).
- 11.Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»// Верховна Рада України; Закон від 14.09.2006 № 143-V (редакція із змінами 05.12.2012 р.)
- 12.Закон України «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків» // Голос України. -2006. -3 лютого.
- 13.Господарський кодекс України від 16.01.2003р. №436 – IV. [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- 14.Податковий кодекс України від 02.12.2010 №2755-VI. [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>